

Utsänt till: Medlemmarna i AGS 443,
samt för kännedom till: M Sjölander,
H Olsson och B Pekkari

PROTOKOLL

fört vid möte den **12 oktober 2011** hos Svetskommissionen.

Närvarande:

Lennart Wittung, Esab (ordf)
Mathias Lundin, Svetskommissionen
Lars-Åke Bylund, Böhler Welding Group Nordic
Fred Nicholson, Elga
Timo Vuli, Esab

1. Mötets öppnande och godkännande av dagordning

Ordföranden Lennart Wittung öppnade mötet. Dagordningen godkändes utan kompletteringar.

2. Föregående mötes protokoll (2027/2011 från 2011-04-05)

Protokollet genomgicks och godkändes.

3. ELEKTRODPORTALEN[©]

Mathias presenterade status för ELEKTRODPORTALEN[©].

Lennart rapporterade att han presenterat ELEKTRODPORTALEN[©] för CEN/TC 121/SC 3 vid senaste mötet. Reaktionen var positiv. Lättillgänglig, inga lösenord, datablad.

Institutet SRV i Halle har något motsvarande där man utgår från Deutsche Bahngodkännanden. Böhler har även en sajt där man kan gå in och läsa deras TÜV-godkännanden. Men det är ingen som har något som är övergripande m.a.p. tillverkare respektive anmält organ.

Datablad för Avestaelektroden är uppdaterade. Böhler jobbar vidare med databladen för Böhler, T-PUT, Soudokay och Fontargen, för att lista även dessa.

Beslutade att lägga till en rad längst ner i matrisen, som för EN 760, för hårdpåsvets elektroder indelade enligt EN 14700. Esab har sådana. Timo återkommer.

Noterar att det råder missuppfattning om att Materialsäkerhetsdatablad, MSDS, skulle ha en tidsgräns för giltigheten. Detta stämmer inte.

Medlemmarna i gruppen ombeds inkomma med CE-märkta produkter för hårdpåsvetsning om dem önska få dessa införda.

4. Lägesrapport ISO/TC 44/SC 3

Senaste mötet var 3-4 maj 2011 i Paris. Protokollet finns i N 910.

Blev godkända för slutomröstning som sker under hösten:

ISO/FDIS 14174	Welding consumables – Fluxes for submerged arc welding and electroslag welding – Classification
ISO/FDIS 16834	Welding consumables – Wire electrodes, wires, rods and deposits for gas shielded arc welding of high strength steels – Classification
ISO/FDIS 21952	Welding consumables – Wire electrodes, wires, rods and deposits for gas shielded arc welding of creep-resisting steels – Classification
ISO/FDIS 24598	Welding consumables – Solid wire electrodes, tubular cored electrodes and electrode-flux combinations for submerged arc welding of creep-resisting steels – Classification

ISO 2401 blev bekräftad efter systematic review, SR.

Projekt för indelning av elektroder för koppar har beslutats. Sker som ISO-lead men en ad-hoc-grupp under CEN/TC 121/SC 3 tar fram förslaget.

Nästa möte är 8-9 maj 2012 i Hamm.

5. Lägesrapport avseende CEN/TC 121/SC 3

Senaste mötet var 12 april 2011 i Berlin. Protokoll finns i N 949. Det tekniska arbetet sker i ISO/TC 44/SC 3 och till liten del i IIW-IIe. Utom de europeiska länderna deltar Japan, USA, Korea och Kanada. Europa har alltså en stor påverkan på ISO-arbetet. Man försöker påverka dessa länder att implementera ISO som nationell standard, t.ex. AWS.

Lennart noterade att man pratar ihop sig om kommentarer för att nå gemensam Europeisk syn.

Lennart frågar Damian Kotecki vilken(a) ISO som är implementerade som AWS, och hur.

Lennart frågar Suzuki om en lista över japanska (JIS) indelningsstandarder och vilka ISO de motsvarar, samt hur "identiska" de är.

Noterade att revisionen EN 13479 har gått i baklås för att standarden är mandaterad. Svenska kommentarer finns i N 857 och är primärt angående uppdatering samt klargöranden.

Nästa möte är bestämt till 16 januari 2012 i Berlin.

6. Standarder och förslag

Ordföranden föredrog från sammanställningar enligt **bifogade** sammanställningar:

- Standard News – Welding Consumables-10/2011
- Welding Consumables Standard in Progress (Summary of activities)
- Product standards + Amendments

Samtliga nypublicerade standarder och numrerade dokument finns tillgängliga på http://li.sis.se/tk134/ags443_under_mapp_06.

Kommenteras under punkterna nedan.

6.1. *Publicerade standarder*

Ordföranden noterade att:

- 2010 publicerades 7 nya ISO-standarder varav 5 EN ISO.
- 2011 har hittills publicerats 8 nya ISO-standarder varav 7 EN ISO.

Följande har publicerats hittills under 2011

ISO 3581:2003/ Amd1:2011	Belagda elektroder för rostfritt	även som EN ISO 3581:2003/ A1:2011
	Belagda elektroder för varmhållfast	EN ISO 3580:2011 genom UAP
ISO 544:2011	Tekniska leveransbestämmelser	även som EN ISO 544:2011
ISO 12153:2011	Rörelektroder Nickel	kommer som EN ISO gnm UAP
ISO 18275:2011	MMA höghållfast	kommer som EN ISO gnm UAP
ISO 15792-1:2008/ Amd1:2011	Provning helsvetsgods	även som EN ISO 15792-3:2011
ISO 15792-3:2011	Provning kälsvets	även som EN ISO 15792-3:2011
ISO 14372:2011	Bestämning av fuktbeständighet	även som EN ISO 14372:2011
ISO 26304:2011	Tråd / pulver komb höghållfast	även som EN ISO 26304:2011

6.2. Röstningsresultat

Inga.

6.3. Övriga pågående projekt/Arbetsprogram

Arbetsprogrammet för ISO/TC 44/SC3 finns i N896 och för CEN/TC 121/SC3 i N922.

Noterar särskilt att UAP för ISO 3581 för implementering som EN ISO pågår till 2011-12-07 och kommer därefter att ersätta EN 1600. prEN ISO 14174 är godkänd för slutomröstning enligt punkt 4 ovan kommer att ersätta EN 760. Därmed kommer alla indelningsstandarder vara EN ISO någon gång under nästa år

Noterar vidare att IIWs standarder inte redovisas i ISOs arbetsprogram. Slutomröstning är beslutad för prEN ISO 3690 för bestämning av vätehalt för belagda elektroder. Dessutom är ISO 8249 och 6847 är bekräftade för ytterligare 5 år vid SR, tidigare i år.

7. Svenskt svar på pågående omröstningar

Beteckning	Titel	Slutdatum	Beslut svenskt svar
FprEN ISO 3581 (UAP)	Tillsatsmaterial för svetsning – Belagda elektroder för manuell metallbågs svetsning för rostfria och värmebeständiga stål – Indelning	2012-12-07	Ja, utan kommentarer, om inte annat inkommer före 21/11

8. Svenskt svar på kommande omröstningar

Följande standarder väntas på omröstning inom det närmaste halvåret

Beteckning	Titel	Kommentar/Prel. svenskt svar
FprEN ISO 14174	Tillsatsmaterial för svetsning – Pulver för pulverbågs svetsning och elektroslags svetsning – Indelning	Ja, utan kommentarer
FprEN ISO 16834	Tillsatsmaterial för svetsning – Trådelektroder, trådar, stavar och svetsgods för gasmetallbågs svetsning av höghållfasta stål – Indelning	Ja, utan kommentarer
FprEN ISO 21952	Tillsatsmaterial för svetsning – Trådelektroder, trådar, stavar och svetsgods för gasmetallbågs svetsning av varmhållfasta stål – Indelning	Ja, utan kommentarer
FprEN ISO 3690	Svetsning - Bestämning av hydrogenhalt i ferritiska bågsvetsgods	Ja, med eventuella kommentarer

Beteckning	Titel	Kommentar/Prel. svenskt svar
FprEN ISO 24598	Tillsatsmaterial för svetsning – Trådelektroder, rörelektroder och elektrod-pulverkombinationer för pulverbågs-svetsning av varmhållfasta stål – Indelning	Ja, utan kommentarer
prEN ISO 18275	Tillsatsmaterial för svetsning - Belagda elektroder för manuell metallbågs-svetsning av höghållfasta stål - Indelning	UAP för implementering som EN ISO/Ja, utan kommentarer
prEN ISO 12153	Tillsatsmaterial för svetsning - Rörelektroder för metallbågs-svetsning med eller utan gasskydd av nickel and nickellegeringar - Indelning	UAP för implementering som EN ISO/Ja, utan kommentarer

Om omröstning avslutas före nästa möte ombeds gruppen inkomma med eventuella kommentarer per korrespondens.

9. Systematic Review 2012

Under nästa år sker endast en SR, för ISO 18273 för indelning av trådar och trådelektroder för aluminium, vilken avslutas 2012-09-15. Under 2013 kommer 9 SR, bl.a. ISO 14175.

10. Medlemsfrågor

Mathias ska vidarebefordra protokollet till Castolin, Oerlikon och Grytgöls Bruk (ej medlemmar), och erbjuda dem att medverka i gruppen. Grytgöls Bruk bör tillfrågas om medlemskap och om de har CE-märkta tillsatsmaterial.

11. Övriga frågor

Diskuterade att tillsatsmaterialleverantörerna blir tillfrågade av sina kunder om att kvalificera deras procedurer. Konstaterade att kvalificering måste ske på tillverkarens (kundens) ansvar. Tillsatsmaterialleverantörerna kan förvisso hjälpa till och göra en WPQR, men den är inte kvalificerad för tillverkaren. Man kan då t.ex. tillämpa standardsvetsprocedur, ISO 15612. Mathias ska ta upp angående en vägledning för detta i AGS 445.

Diskuterade behovet av en till undergrupp till grupp 10 i ISO/TR 15608 för lean duplex, t.ex. grupp 10.3 med Ni ≤ 2%.

<u>Plåt</u>	<u>Tillsats</u>
2101 (=LDX)	23 7 NL
2404 (= ny LDX)	-
2205	22 9 3 NL
2507	25 9 4 NL

Att använda 22 9 3 NL till 2101 går utmärkt, men inte att använda 23 7 NL till 2205.

12. Nästa sammanträde

Nästa möte bestämdes till onsdagen **den 22 maj 2012** kl 10.00 hos Svetskommissionen.

Vid protokollet

Mathias Lundin